Financiële ontwikkelingen

We verantwoorden onze financiële cijfers op hoofdlijnen. Dat betekent dat we afwijkingen alleen toelichten wanneer ze € 50.000 of hoger zijn. De post “overig” gaat telkens over één of meerdere afwijkingen die kleiner zijn dan € 50.000.
Posten die politiek relevant zijn lichten we wel toe.

Bij de toelichting op het financiële resultaat nemen we **voordelen** op als een **positief bedrag** en **nadelen** als een **negatief bedrag**.
We ronden de bedragen af op € 1.000. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Actualisatie begroting 2026-2030					
1. Algemene uitkering (septembercirculaire 2026)	-264	707	631	801	866
2. Verkoop vergadercentrum	500	0	0	0	0
3. Voorziening APPA	-251	0	0	0	0
4. Onroerendezaakbelasting	-144	0	0	0	0
5. Vervangen servicedesk software	-97	0	0	0	0
6. Softwarekosten	-87	0	0	0	0
7. ICT - exploitatiekosten	-126	0	0	0	0
8. I-Samenwerking	0	-130	-130	-130	-130
9. Bijdrage ICT WBW	0	0	221	332	343
10. Werkplekbeheer	0	0	-177	-183	-189
11. Voorziening onderhoud gebouwen	-65	-77	-77	-77	-77
12. Bijdrage BWB	60	0	0	0	0
13. Bijdrage RWB	0	162	166	170	157
14. Bijdrage Regio de Baronie	0	-55	-55	-55	-55
15. Lichtshow jaarwisseling 2027/2028	0	-75	0	0	0
16. Uitbreiding wethouders	-150	-280	-291	-300	-310
17. Griffie - junior Raadsadviseur	0	-96	-100	-103	-106
18. Extra teamleiders	0	-406	-422	-436	-450
19. Projectleider	0	-135	-141	-145	-150
20. Participatieadviseur	0	-121	-126	-130	-134
21. Communicatieadviseur	0	-106	-110	-114	-118
22. Communicatie medewerker	0	-96	-100	-103	-106
23. Bestuurs- en directiesecretaresse	0	-85	-89	-91	-95
24. Information security officer	0	-96	-100	-103	-106
25. Medewerker weerbaarheid	0	-64	-66	-68	-71
26. Inkoopregisseur	0	-80	-110	-114	-118
27. Medewerker servicepunt	0	-76	-79	-81	-84
28. KAM-veiligheidsfunctionaris	0	-48	-50	-51	-53
29. Medewerker gebouwenbeheer	0	-106	-110	0	0
30. Subsidie coördinator	0	-83	-86	-89	-92
31. Gebiedsregisseur	0	-120	-126	-130	-134
32. Boa's	0	-313	-325	-336	-346
33. Innovatieprogramma Digitale stad	0	-75	-75	0	0
34. Medewerkers balie	0	-76	-79	-82	-84
35. Inhuur subsidiecoördinator	0	-150	-150	0	0
36. Inhuur subsidiecoördinator extra subsidies	0	150	150	0	0
37. Overhead toename personeelsbestand	0	-150	-155	-160	-165
38. Overige kosten uitbreiding personeel	0	-180	-180	-180	-180
39. Indiensttreding 2027	0	760	0	0	0
40. Rente langlopende leningen	147	0	0	0	0
41. Investeringen	-238	991	519	-78	-293
42. Rentelasten	0	290	-205	-150	-247
43. Vrijval taakmutaties	374	0	0	0	0
44. Algemene reserve	-3.405	0	0	0	0
45. CDOKE	-169	0	0	0	0

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
46. Budget indexeringen	150	1.425	1.471	1.515	1.811
47. Overheveling taakmutaties naar programma 2	147	520	718	718	718
48. Overig	-226	-263	-135	-103	-125
Totaal wijzigingen	**-3.844**	**1.463**	**27**	**-56**	**-123**

Toelichting tekst

Onderwerp	Toelichting
1. Algemene uitkering (septembercirculaire 2026)	We actualiseren de begroting op basis van de septembercirculaire 2026.
2. Verkoop vergadercentrum	We verkochten begin juli het vergadercentrum.
3. Voorziening APPA	Bureau PROambt berekende de hoogte van de voorziening Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). We storten € 35.000 voor de twee extra wethouders. Door de hogere indexering is € 216.000 nodig voor de overige deelnemers.
4. Onroerendezaakbelasting	De WOZ waarde van de panden in Etten-Leur is minder hard gestegen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Door de lagere WOZ waarde is de opbrengst van de onroerendezaakbelasting lager.
5. Vervangen servicedesk software	Eenmalige installatiekosten voor nieuwe servicedesksoftware.
6. Softwarekosten	Hogere softwarekosten door de vervanging van verouderde applicaties door toekomstbestendige cloudoplossingen. Het uitfaseren van de verouderde applicaties leidt tot een besparing op de kosten van servers, licenties en beheer. De hogere softwarekosten worden daarmee gedeeltelijk gecompenseerd.
7. ICT - exploitatiekosten	Door toename van het aantal medewerkers bij de gemeente, het verwerken van data in de cloud en het gebruik van Copilot stijgen de kosten die we hiervoor aan ICT WBW betalen. Vanaf 2027 zijn deze extra kosten al in de begroting van ICT WBW verwerkt.
8. I-Samenwerking	Gemeenten werken regionaal samen aan digitalisering. Ze delen kennis en mensen, zodat digitale systemen goed blijven werken en kunnen meegroeien met de toekomst. Om deze samenwerking goed te laten functioneren is structureel geld nodig. Daarvoor is vanaf 2027 jaarlijks € 130.000 beschikbaar. Dit geld wordt gebruikt om gezamenlijke regionale functies te betalen die werken aan regionale digitale projecten.
9. Bijdrage ICT WBW	Door de omvorming van ICT WBW van een servicegerichte naar een regieorganisatie nemen de kosten van ICT WBW af. Diverse taken worden weer door de deelnemers zelf uitgevoerd. Het voordeel op de gemeentelijke bijdrage wordt gebruikt om de taken binnen de gemeentelijke organisatie op te pakken.
10. Werkplekbeheer	Door de omvorming van ICT WBW van een servicegerichte naar een regieorganisatie nemen de kosten van ICT WBW af. Diverse taken gaan we als deelnemer zelf uitvoeren. Het voordeel op de gemeentelijke bijdrage gebruiken we om de taken binnen de gemeentelijke organisatie op te pakken. Om deze taken uit te voeren zijn minimaal twee medewerkers nodig.
11. Voorziening onderhoud gebouwen	We rekenden de onderhoudsvoorziening gebouwen door. Daaruit blijkt dat een verhoging van de storting in de voorziening nodig is om alle toekomstige werkzaamheden uit te voeren.
12. Bijdrage BWB	Door het slim inzetten van AI en lagere personeelskosten is de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) dit jaar lager.
13. Bijdrage RWB	Door de verschuiving van taken naar andere partners wordt de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Regio West-Brabant (RWB) lager.
14. Bijdrage Regio de Baronie	Door het toevoegen van taken wordt de bijdrage aan Gemeenschappelijke regeling Regio De Baronie hoger.
15. Lichtshow jaarwisseling 2027/2028	Ondanks onze inspanningen is het niet gelukt om voor de jaarwisseling van 2026/2027 een evenement te organiseren. Daarom richten we ons op de jaarwisseling van 2027/2028 om samen met vrijwilligers een lichtshow te organiseren.
16. Uitbreiding wethouders	In de nieuwe raadsperiode werken we met twee extra wethouders.
17. Griffie - junior Raadsadviseur	De gemeenteraad stelde het raadsprogramma 2026 tot en met 2030 vast. Om de ambities uit het programma uit te voeren, namen we na overleg met de fractievoorzitters een extra junior raadsadviseur aan.
18. Extra teamleiders	Door de groei van het aantal medewerkers zijn drie extra teamleiders nodig. Zo voorkomen we dat de teams te groot worden.
19. Projectleider	Voor de uitvoering van diverse actuele en complexe opgaven, waaronder het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), het plan van aanpak naar aanleiding van het HHM-onderzoek, sterke Locale Teams en de opvang van Oekraïners, is inzet van een projectleider noodzakelijk.
20. Participatieadviseur	De raad vraagt om extra aandacht voor participatie en communicatie. Het beleid wordt op dit moment uitgevoerd door de adviseur bestuur en directie. Binnen die capaciteit lukt het niet om

Onderwerp	Toelichting
	de gevraagde ambitie en kwaliteitsverbetering op te pakken. Daarvoor hebben we een fulltime participatieadviseur nodig.
21. Communicatieadviseur	De ambities uit het raadsprogramma en het bieden van goede ondersteuning aan het college zorgen ervoor dat onze huidige capaciteit onvoldoende is. We breiden de formatie uit met een communicatieadviseur.
22. Communicatie medewerker	De ambities uit het raadsprogramma en het bieden van goede ondersteuning aan het college zorgen ervoor dat onze huidige capaciteit onvoldoende is. We breiden de formatie uit met een communicatiemedewerker.
23. Bestuurs- en directiesecretaresse	Het bieden van goede ondersteuning aan het college zorgt ervoor dat onze huidige capaciteit onvoldoende is. We breiden de formatie uit met een medewerker bestuurssecretariaat.
24. Information security officer	De toenemende digitalisering en de nieuwe Cyberbeveiligingswet vragen om structurele versterking van informatiebeveiliging. Met een Information Security Officer vergroten we de digitale weerbaarheid van de organisatie en beschermen we gegevens van inwoners, ondernemers en medewerkers.
25. Medewerker weerbaarheid	Een van de onderdelen van het programma weerbaarheid is de bedrijfscontinuïteit van de gemeente zelf. We moeten zorgen dat we onze belangrijkste processen uit kunnen blijven voeren. Om dit continu aandacht te kunnen geven is extra capaciteit nodig.
26. Inkoopregisseur	We zijn gestart met het verbeteren van het inkoopproces en het contractbeheer. Aanleiding hiervoor waren onrechtmatigheden bij inkopen. We huren hiervoor een specialist in. Een vaste proceseigenaar is nodig om de verbeteringen vast te houden en de organisatie te ondersteunen bij inkoop en contractmanagement.
27. Medewerker servicepunt	We hebben capaciteit voor het Facilitair servicepunt nodig door groei van de organisatie en uitbreiding taken.
28. KAM-veiligheidsfunctionaris	Op basis van de risico-inventarisatie en -evaluatie bij de buitendienst voegen we een KAM-veiligheidsfunctionaris toe. De KAM-veiligheidsfunctionaris is verantwoordelijk voor Kwaliteit, Arbeidsomstandigheden (Arbo) en Milieu. Deze functie helpt om veiligheidsrisico's beter in beeld te brengen en aan te pakken.
29. Medewerker gebouwenbeheer	Door de groeiende vastgoedportefeuille, verduurzamingsopgaven, openbare verlichtingsprojecten en diverse ontwikkelprojecten neemt de werkdruk binnen Team Gebouwenbeheer de komende jaren verder toe. Om deze tijdelijke piek in werkzaamheden op te vangen, de continuïteit van de uitvoering te waarborgen en uitgestelde projecten op te pakken zetten we voor een periode van twee jaar een extra medewerker Gebouwenbeheer in. Na deze periode beoordelen we of structurele uitbreiding van de formatie noodzakelijk is.
30. Subsidie coördinator	Voor het vastleggen van regels voor het aanvragen, verstrekken, beheren en verantwoorden van subsidies (duurzaam subsidiebeleid) maken we de functie van subsidiecoördinator structureel.
31. Gebiedsregisseur	Het wijkgericht werken maken we toekomstbestendig. Voor het opstellen van integrale gebiedsplannen en wijkagenda's is een gebiedsregisseur noodzakelijk.
32. Boa's	We hebben 4 extra boa's nodig. Dit doen we om zichtbaar aanwezig te zijn in alle wijken. Ook willen we structureel samenwerken met inwoners en partners. Met de extra inzet kunnen we meldingen beter opvolgen en resultaten behalen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Ook de nieuwe wetgeving die in werking treedt, vraagt om extra inzet.
33. Innovatieprogramma Digitale stad	We onderzoeken, ontwikkelen en implementeren innovatieve digitale toepassingen. Dit draagt bij aan een efficiënte, toekomstbestendige datagedreven gemeente.
34. Medewerkers balie	We hebben medewerkers voor de ontvangstbalie nodig. Zo kunnen we de dienstverlening naar de inwoners op niveau houden.
35. Inhuur subsidiecoördinator	Inhuur van een subsidiecoördinator voor het werven en aanvragen van subsidies.
36. Inhuur subsidiecoördinator extra subsidies	Inhuur van een subsidiecoördinator voor het werven en aanvragen van subsidies.
37. Overhead toename personeelsbestand	Door de uitbreiding van het personeelsbestand stijgen de kosten van de ondersteunende diensten (bijvoorbeeld bij financiën, informatie en HRM).
38. Overige kosten uitbreiding personeel	Er is extra budget nodig voor de kosten die horen bij extra personeel. Denk aan laptops, softwarelicenties en andere hulpmiddelen die medewerkers nodig hebben om hun werk te doen.
39. Indiensttreding 2027	Niet iedere nieuwe medewerker komt op 1 januari 2027 in dienst. We gaan ervan uit dat ongeveer een kwart later start.
40. Rente langlopende leningen	De rentelasten vallen lager uit omdat in 2026 minder langlopende leningen zijn afgesloten.
41. Investeringen	We beoordelen al onze investeringen: wanneer verwachten we de uitgaven en wanneer is de investering klaar? We actualiseren de planning van de investeringen.
42. Rentelasten	Voor de begroting 2026 brachten we onze financieringsbehoefte in beeld. Voor toekomstige financieringen gaan we nu uit van een rente van 3,25%. In 2027 is het financieringstekort kleiner dan we dachten. Hierdoor ontstaat een voordeel op de rentelasten. Door een stijging van de rente nemen de rentelasten vanaf 2028 verder toe.

Onderwerp	Toelichting
43. Vrijval taakmutaties	We ontvingen via het gemeentefonds geld voor diverse taken. De taken voeren we uit binnen de beschikbare budgetten.
44. Algemene reserve	Vanuit de reserve Grondexploitatierisico's doen we een storting in de Algemene reserve. We draaien hiermee de mutatie uit jaarrekening 2025 terug (zie programma 2).
45. CDOKE	We nemen de uitkering Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid op ter dekking van de hiervoor gemaakte kosten. Een deel van de opbrengst is al in de begroting opgenomen. Dit bedrag wordt verrekend in programma 5.
46. Budget indexeringen	In de kadernota namen we budget op voor prijsstijgingen. Een deel van dit budget gebruiken we op de diverse programma's om de gestegen kosten op te vangen.
47. Overheveling taakmutaties naar programma 2	Ontvangsten uit de algemene uitkering voor specifieke taken boeken we over van programma 1 naar programma 2.
48. Overig	Eén of meerdere afwijkingen, kleiner dan € 50.000.

Financiële ontwikkelingen

We verantwoorden onze financiële cijfers op hoofdlijnen. Dat betekent dat we afwijkingen alleen toelichten wanneer ze € 50.000 of hoger zijn. De post "overig" gaat telkens over één of meerdere afwijkingen die kleiner zijn dan € 50.000.
Posten die politiek relevant zijn lichten we wel toe.

Bij de toelichting op het financiële resultaat nemen we **voordelen** op als een **positief bedrag** en **nadelen** als een **negatief bedrag**.
We ronden de bedragen af op € 1.000. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Actualisatie begroting 2026-2030					
1. Beschermd Wonen 2026	746	0	0	0	0
2. Wmo - PGB	250	250	250	250	250
3. Wmo - Woonvoorzieningen	163	163	163	163	163
4. Wmo - Huishoudelijke ondersteuning	-80	-80	-80	-80	-80
5. Wmo - inzet Algemene Uitkering	0	80	80	80	80
6. Wmo - stijging aanvragen	0	-240	-240	0	0
7. Wmo - inzet Algemene Uitkering	0	240	240	0	0
8. Wmo - onafhankelijke cliëntenondersteuning	-65	-65	-65	-65	-65
9. Jeugdzorgplus	200	0	0	0	0
10. Jeugdbescherming	100	0	0	0	0
11. Niet vrij toegankelijke jeugdzorg	-500	0	0	0	0
12. Jeugdprofessionals	0	-135	-135	0	0
13. Jongerenagenda	0	-90	-94	-97	-100
14. Proef hoogbegaafdheidsklas	0	-130	0	0	0
15. Trampolinegroep	0	0	-180	-180	-180
16. De Verbinding	0	0	-150	-150	-150
17. Evenementenbudget jongeren	0	-100	0	0	0
18. Rijksbijdrage BUIG	0	1.231	1.231	1.231	1.231
19. Budgetneutrale verwerking BUIG	0	0	422	420	731
20. Participatie - uitkeringen	0	-1.542	-1.652	-1.651	-1.962
21. Participatie - re-integratie	0	-137	-40	-35	-58
22. Participatie - minimabeleid	0	42	61	64	103
23. Inburgering	-307	-371	-371	-371	-371
24. Organisatiekosten Werkplein	0	180	156	138	-50
25. Toeslagenaffaire	164	0	0	0	0
26. AZWA - uitgaven	0	-550	-668	-774	0
27. AZWA - ontvangst uitkering	0	580	699	807	0
28. Beleidsadviseur uitvoering AZWA	0	-60	-62	-64	-67
29. Onderwijsagenda	0	-120	-120	-120	-120
30. Onderwijsagenda	311	0	0	0	0
31. Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	-311	0	0	0	0
32. Verenigingsondersteuner	0	-64	-66	-69	-71
33. Community Building	0	-276	-426	-426	0
34. Community Building	0	276	426	426	0
35. Werkbudget college- uitvoeringsplan	0	-103	-68	-47	-47
36. Algemene uitkering (septembercirculaire 2026)	-106	-181	-40	-40	-40
37. Indexeringen programma 2	-526	-1.454	-1.476	-1.502	-1.609
38. Overheveling taakmutaties van programma 1	-147	-520	-718	-718	-718
39. Onderhoud kunstwerken	-50	130	-17	-50	-13
40. Reserve Cultuur	50	-130	17	50	13
41. Dekkingsreserve kapitaallasten Onderwijs	29	0	0	0	0
42. Overig	215	-236	-313	-317	-281
Totaal wijzigingen	**136**	**-3.412**	**-3.236**	**-3.127**	**-3.411**

Toelichting tekst

Onderwerp	Toelichting
1. Beschermd Wonen 2026	Breda organiseert Beschermd wonen en krijgt daarvoor geld van het Rijk. Breda paste de begroting 2026 aan.
2. Wmo - PGB	Er wordt minder gebruik gemaakt van het persoonsgebonden budget, met name voor Huishoudelijke ondersteuning. De oorzaak hiervan is dat we Huishoudelijke ondersteuning met bemiddeling (een pgb-constructie) uitfaseren (zie toelichting bij ontwikkelingen).
3. Wmo - Woonvoorzieningen	Minder inwoners maakten gebruik van woonvoorzieningen.
4. Wmo - Huishoudelijke ondersteuning	Door de vergrijzing neemt het aantal inwoners dat een beroep doet op Huishoudelijke ondersteuning nog steeds toe. Daarnaast zijn veel cliënten met Huishoudelijke ondersteuning van persoonsgebonden budget overgegaan naar zorg in natura (zie toelichting bij ontwikkelingen).
5. Wmo - inzet Algemene Uitkering	We ontvingen via de algemene uitkering budget voor de groei van het aantal WMO-cliënten. Dit budget zetten we gedeeltelijk in als dekking voor de stijging van de Huishoudelijke ondersteuning.
6. Wmo - stijging aanvragen	Gezien de stijging van het aantal Wmo-aanmeldingen, is voortzetting van de tijdelijke inzet van 2,5 fte's in 2027 en 2028 noodzakelijk.
7. Wmo - inzet Algemene Uitkering	We ontvingen via de algemene uitkering budget voor de groei van het aantal WMO-cliënten. Dit budget zetten we gedeeltelijk in als dekking voor de stijging van het aantal meldingen.
8. Wmo - onafhankelijke cliëntenondersteuning	Het bieden van onafhankelijke cliëntondersteuning voor het sociaal domein (Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet) is een wettelijke taak voor de gemeente. Per 2027 is deze taak opnieuw regionaal aanbesteed. Hierdoor stijgen de kosten met € 65.000.
9. Jeugdzorgplus	Na doorrekening van de uitgaven over het eerste halfjaar verwachten we dat de kosten van jeugdzorgplus lager zijn dan begroot (minder trajecten die ook korter duren).
10. Jeugdbescherming	Na doorrekening van de uitgaven over het eerste halfjaar verwachten we dat de kosten van jeugdbescherming in 2026 lager zijn dan begroot.
11. Niet vrij toegankelijke jeugdzorg	Volgens de uitgaven over het eerste halfjaar en het prognosemodel jeugd verwachten we een tekort van € 500.000 op de niet vrij toegankelijke jeugdzorg.
12. Jeugdprofessionals	Behoud van de huidige formatie jeugdprofessionals voor 2027 en 2028.
13. Jongerenagenda	Voor het opstellen en uitvoeren van de jongerenagenda is extra formatie nodig.
14. Proef hoogbegaafdheidsklas	Met Integraal Kindcentrum De Vincent starten we een proef om hoogbegaafde leerlingen beter te ondersteunen. Het doel is om ervoor te zorgen dat deze leerlingen binnen hun eigen school het onderwijs en de begeleiding krijgen die zij nodig hebben. Hiervoor is vaak een ander aanbod nodig dan in een reguliere klas.
15. Trampolinegroep	De verbinding onderwijs en jeugdzorg maakt onderdeel uit van het doorontwikkelplan Jeugdzorg 2026-2030. Met de trampolinegroep zorgen we voor preventieve interventie. Leerlingen in het basisonderwijs krijgen hier begeleiding en hun leerkracht coaching. Hierdoor kan de leerling groeien in ontwikkeling, maar wel op de eigen basisschool blijven. Voor de uitvoering van deze taak nemen we dit budget op tot en met 2030.
16. De Verbinding	De verbinding onderwijs en jeugdzorg maakt onderdeel uit van het doorontwikkelplan Jeugdzorg 2026-2030. De Verbinding ondersteunt jeugdigen in het basisonderwijs die dreigen thuis komen te zitten of dat al doen. In de veilige omgeving van de Verbinding worden jeugdigen en hun omgeving begeleid, zodat zij weer met plezier naar school kunnen. Voor de uitvoering van deze taak nemen we dit budget op tot en met 2030.
17. Evenementenbudget jongeren	We nemen een evenementenbudget van € 100.000 voor jongeren op. Het overschot nemen we jaarlijks mee en vullen het budget weer aan.
18. Rijksbijdrage BUIG	Rijksbudget Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG). Het definitieve rijksbudget BUIG voor de uitkeringslasten is verhoogd voor de hogere indexering van de uitkeringsnormen.
19. Budgetneutrale verwerking BUIG	Vanaf 2028 wordt een verdere stijging van de uitkeringslasten verwacht i.v.m. de indexatie van de uitkeringsnormen. In de BUIG-uitkering van het Rijk wordt hiermee nog geen rekening gehouden. De verwachting is dat het Rijk deze indexering een-op-een compenseert in de BUIG-uitkering. Deze compensatie nemen we op zodat het effect op onze begroting neutraal is.
20. Participatie - uitkeringen	De uitkeringslasten vallen hoger uit dan geraamd in de oorspronkelijk Werkpleinbegroting die al begin 2025 is opgesteld. Ongeveer de helft van de hogere lasten is toe te rekenen aan een hogere indexatie van de uitkeringsnormen dan waar rekening mee was gehouden. Daarnaast is ook het aantal bijstandsgerechtigden meer toegenomen dan op grond van toenmalige prognoses van het CPB werd verwacht. Het Rijk heeft het BUIG-budget voor de uitkeringslasten verhoogd voor zowel de hogere indexatie als het toegenomen uitkeringsbestand.
21. Participatie - re-integratie	Van het Rijk ontvingen we extra middelen voor de uitvoering van beschut werk. Deze middelen betalen we door aan het Werkplein. Daarnaast vallen de uitgaven aan maatwerktrajecten hoger uit.
22. Participatie - minimabeleid	Lagere lasten doordat minder inwoners deel hebben genomen aan de collectieve ziektekostenverzekering.
23. Inburgering	We verlagen de Rijksbijdrage inburgering naar het niveau van inburgeringskosten.
24. Organisatiekosten Werkplein	Het Werkplein maakte minder kosten dan verwacht. Het hield rekening met een hogere stijging van de lonen dan uiteindelijk is afgesproken in de Cao 2026. Daarnaast zijn verschillende vacatures nog niet of later ingevuld.

Onderwerp	Toelichting
25. Toeslagenaffaire	We bieden ondersteuning aan slachtoffers van de kinderopvang toeslagaffaire. Het Rijk vergoedt de kosten van de brede ondersteuning voor 100%. De uitvoeringskosten declareren we op basis van normbedragen van het Rijk. Onze uitvoeringskosten zijn lager dan de normbedragen die we daarvoor ontvangen.
26. AZWA - uitgaven	We voeren de activiteiten uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) uit.
27. AZWA - ontvangst uitkering	We ontvangen geld voor het uitvoeren van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).
28. Beleidsadviseur uitvoering AZWA	We hebben een beleidsadviseur nodig om het regionale en lokale plan op te stellen en uit te voeren. We mogen deze functie niet betalen uit de middelen van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord.
29. Onderwijsagenda	Er is extra budget nodig voor de onderwijsagenda om aan de afspraken met de onderwijspartners te voldoen. Tot 2027 gebruikten we hiervoor budget van onderwijsachterstanden dat is niet meer mogelijk.
30. Onderwijsagenda	Voor de uitvoering van de onderwijsagenda 2026 onttrekken we aan de reserve Nog uit te voeren werkzaamheden.
31. Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	Voor de uitvoering van de onderwijsagenda 2026 onttrekken we aan de reserve Nog uit te voeren werkzaamheden.
32. Verenigingsondersteuner	Op basis van de evaluatie willen we de functie van de verenigingsondersteuner behouden.
33. Community Building	Voor de voortzetting, doorontwikkeling en uitbreiding van de pilot zorgzame buurten en uitvoering community building op diverse locaties in Etten-Leur is extra inzet nodig van community builders (Surplus) nodig.
34. Community Building	De kosten van de inzet voor community building dekken we uit het overschot Beschermd wonen.
35. Werkbudget college-uitvoeringsplan	Werkbudget voor de plannen uit het college-uitvoeringsplan.
36. Algemene uitkering (septembercirculaire 2026)	We actualiseren de begroting op basis van de septembercirculaire 2026. We krijgen extra budget (zie programma 1) voor de uitvoering van de taken van inburgering en de spreidingswet, de bibliotheek en extra middelen om problematische schulden in een vroeg stadium aan te pakken.
37. Indexeringen programma 2	Volgens contracten indexeren we de kosten. We dekken dit uit de stelpost indexeringsbudgetten (zie programma 1)
38. Overheveling taakmutaties van programma 1	Ontvangsten uit de algemene uitkering voor specifieke taken boeken we over van programma 1 naar programma 2.
39. Onderhoud kunstwerken	We schuiven de realisatie van dit jaar door naar 2027 en halen projecten van 2028 en later naar voren.
40. Reserve Cultuur	We schuiven de realisatie van dit jaar door naar 2027 en halen projecten van 2028 en later naar voren.
41. Dekkingsreserve kapitaallasten Onderwijs	We verlagen de onttrekking van de reserve omdat investeringen pas in 2026 zijn afgerond.
42. Overig	Eén of meerdere afwijkingen, kleiner dan € 50.000.

Financiële ontwikkelingen

We verantwoorden onze financiële cijfers op hoofdlijnen. Dat betekent dat we afwijkingen alleen toelichten wanneer ze € 50.000 of hoger zijn. De post “overig” gaat telkens over één of meerdere afwijkingen die kleiner zijn dan € 50.000.
Posten die politiek relevant zijn lichten we wel toe.

Bij de toelichting op het financiële resultaat nemen we **voordelen** op als een **positief bedrag** en **nadelen** als een **negatief bedrag**.
We ronden de bedragen af op € 1.000. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Actualisatie begroting 2026-2030					
1. Opbrengst Projecten	300	0	0	0	0
2. Parkeergelden straatparkeren	73	73	73	73	73
3. Leges kabels en leidingen	70	0	0	0	0
4. Voorziening onderhoud gebouwen	-108	-96	-96	-96	-96
5. Algemene uitkering (septembercirculaire 2026)	-156	-145	-151	-157	-163
6. Ruimtelijke visies	0	0	-200	-100	0
7. Mobiliteitsstrateeg	0	-73	-76	-79	-81
8. Omgevingsmanager	0	-121	-126	-130	-134
9. Omgevingsmanager uit grote projecten	0	121	126	130	134
10. Junior projectleider gebiedsontwikkeling	0	-96	-100	-103	-106
11. Junior projectleider gebiedsontwikkeling	0	96	100	103	106
12. Rente en afschrijvingen	880	0	0	0	0
13. Riolering algemeen	-190	-190	-190	-190	-190
14. Onttrekking voorziening riolering	190	825	0	0	0
15. Te ontvangen rioolrechten	0	-798	-55	259	416
16. Volkshuisvestingsprogramma	-113	113	0	0	0
17. Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden	113	-113	0	0	0
18. Realisatiestimulans Volkshuisvesting	252	0	0	0	0
19. Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden	-252	0	0	0	0
20. Reserve Grondexploitatierisico's	3.405	0	0	0	0
21. Mutatie boekwaarde grondbedrijf	564	2.693	690	463	0
22. Reserve Realisatie omgevingsvisie	-564	-2.693	-690	-463	0
23. Reserve Grondexploitatierisico's	215	520	1.000	1.300	2.100
24. Reserve Realisatie omgevingsvisie	-215	-520	-1.000	-1.300	-2.100
25. Overig	22	74	75	66	57
Totaal wijzigingen	**4.486**	**-330**	**-620**	**-224**	**16**

Toelichting tekst

Onderwerp	Toelichting
1. Opbrengst Projecten	We ontvangen hogere financiële bijdragen voor woningbouwprojecten.
2. Parkeergelden straatparkeren	In december 2025 werd de verordening parkeerbelasting vastgesteld. Door de tariefsverhoging zijn er meer inkomsten straatparkeren.
3. Leges kabels en leidingen	Er zijn meer aanvragen voor het aanleggen en verleggen van kabels en leidingen.
4. Voorziening onderhoud gebouwen	We rekenden de onderhoudsvoorziening gebouwen door. Daaruit blijkt dat een verhoging van de storting in de voorziening nodig is om alle toekomstige werkzaamheden uit te voeren.
5. Algemene uitkering (septembercirculaire 2026)	We actualiseren de begroting op basis van de septembercirculaire 2026. We ontvangen extra geld voor het uitvoeren van de Wet Versterking regie Volkshuisvesting (zie programma 1). Deze wet zorgt ervoor dat overheden kunnen sturen op hoeveel, waar en voor wie er wordt gebouwd.
6. Ruimtelijke visies	We huren stedenbouwkundige bureaus in voor de visies Grauwe Polder, Stationsgebied, Etten-Leur Noord en de herijking van de Omgevingsvisie.
7. Mobiliteitsstrateeg	We huurden een strateeg in. Nu maken we hiervan een structurele formatieplaats om de groeiende mobiliteitsopgaven uit te voeren.
8. Omgevingsmanager	De tijdelijke rol van omgevingsmanager maken we structureel. We zetten de omgevingsmanager onder andere in voor grote projecten zoals de oostelijke en noordelijke randweg.
9. Omgevingsmanager uit grote projecten	De tijdelijke rol van omgevingsmanager maken we structureel. We zetten de omgevingsmanager onder andere in voor grote projecten zoals de oostelijke en noordelijke randweg. We betalen deze uitbreiding uit de grote projecten.
10. Junior projectleider gebiedsontwikkeling	We vervangen de externe inhuur gebiedsontwikkeling voor structurele inzet. Dit is nodig voor de voorbereiding, uitvoering en coördinatie van woningbouw-, herstructurerings- en openbare ruimteprojecten.
11. Junior projectleider gebiedsontwikkeling	We dekken de kosten van de junior projectleider uit de opbrengsten van Planologie.
12. Rente en afschrijvingen	Door het later uitvoeren van verschillende projecten in de openbare ruimte zijn de afschrijvingskosten lager.
13. Riolering algemeen	Er is meer dagelijks onderhoud nodig. Dit komt omdat het rioolstelsel steeds ouder wordt en er meer wortelgroei in de riolering komt.
14. Onttrekking voorziening riolering	Het saldo van de hogere kosten verrekenen we met de voorziening riolering
15. Te ontvangen rioolrechten	Het saldo van de hogere kosten verrekenen we met de te ontvangen rioolrechten.
16. Volkshuisvestingsprogramma	We ontvingen in 2025 een rijksbijdrage voor het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma en een huisvestingsverordening. Deze werkzaamheden worden pas in 2027 uitgevoerd. We nemen het bedrag via de reserve Nog uit te voeren werkzaamheden mee naar 2027.
17. Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden	We ontvingen in 2025 een rijksbijdrage voor het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma en een huisvestingsverordening. Deze werkzaamheden worden pas in 2027 uitgevoerd. We nemen het bedrag via de reserve Nog uit te voeren werkzaamheden mee naar 2027.
18. Realisatiestimulans Volkshuisvesting	De ontvangsten van de realisatiestimulans Volkshuisvesting zetten we apart in de reserve Nog uit te voeren werkzaamheden. Het doel van de realisatiestimulans Volkshuisvesting is het realiseren van betaalbare woningen.
19. Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden	De ontvangsten van de realisatiestimulans Volkshuisvesting zetten we apart in de reserve Nog uit te voeren werkzaamheden. Het doel van de realisatiestimulans Volkshuisvesting is het realiseren van betaalbare woningen.
20. Reserve Grondexploitatierisico's	Vanuit de reserve Grondexploitatierisico's doen we een storting in de Algemene reserve. We draaien hiermee de mutatie uit jaarrekening 2025 terug (zie programma 1).
21. Mutatie boekwaarde grondbedrijf	De wijzigingen binnen het grondbedrijf verrekenen we met de boekwaarde van de grondexploitaties.
22. Reserve Realisatie omgevingsvisie	Op basis van de actuele prognose voegen we de begrote winstnemingen toe aan de reserve Realisatie Omgevingsvisie.
23. Reserve Grondexploitatierisico's	Op basis van de prognose van de benodigde risicoreserve vindt de komende jaren een overboeking plaats van de reserve Grondexploitatierisico's naar de reserve Realisatie Omgevingsvisie.
24. Reserve Realisatie omgevingsvisie	Op basis van de prognose van de benodigde risicoreserve vindt de komende jaren een overboeking plaats van de reserve Grondexploitatierisico's naar de reserve Realisatie Omgevingsvisie.
25. Overig	Eén of meerdere afwijkingen, kleiner dan € 50.000.

Financiële ontwikkelingen

We verantwoorden onze financiële cijfers op hoofdlijnen. Dat betekent dat we afwijkingen alleen toelichten wanneer ze € 50.000 of hoger zijn. De post “overig” gaat telkens over één of meerdere afwijkingen die kleiner zijn dan € 50.000.
Posten die politiek relevant zijn lichten we wel toe.

Bij de toelichting op het financiële resultaat nemen we **voordelen** op als een **positief bedrag** en **nadelen** als een **negatief bedrag**.
We ronden de bedragen af op € 1.000. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Actualisatie begroting 2026-2030					
1. Rijksbijdrage BUIG	398	0	0	0	0
2. Participatie - uitkeringen	-943	0	0	0	0
3. Participatie - re-integratie	-147	0	0	0	0
4. Participatie - minimabeleid	67	0	0	0	0
5. Organisatiekosten Werkplein	172	0	0	0	0
6. Overig	-35	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	**-488**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting tekst

Onderwerp	Toelichting
1. Rijksbijdrage BUIG	Rijksbudget Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG). Het definitieve rijksbudget BUIG voor de uitkeringslasten is verhoogd voor de hogere indexering van de uitkeringsnormen.
2. Participatie - uitkeringen	De uitkeringslasten vallen hoger uit dan geraamd in de oorspronkelijke Werkpleinbegroting die al begin 2025 is opgesteld. Ongeveer de helft van de hogere lasten is toe te rekenen aan een hogere indexatie van de uitkeringsnormen dan waar rekening mee was gehouden. Daarnaast is ook het aantal bijstandsgerechtigden meer toegenomen dan op grond van toenmalige prognoses van het CPB werd verwacht. Eerder heeft het Rijk het BUIG-budget voor de uitkeringslasten hiervoor al verhoogd. Deze verhoging was reeds verwerkt in onze begroting. Het Rijk heeft het budget nu nog verder opgehoogd.
3. Participatie - re-integratie	Van het Rijk hebben we extra middelen ontvangen voor de uitvoering van beschut werk. Deze middelen betalen we door aan het Werkplein. Daarnaast vallen de uitgaven aan maatwerktrajecten hoger uit.
4. Participatie - minimabeleid	Lagere lasten doordat minder inwoners deel hebben genomen aan de collectieve ziektekostenverzekering.
5. Organisatiekosten Werkplein	Het Werkplein maakte minder kosten dan verwacht. Het hield rekening met een hogere stijging van de lonen dan uiteindelijk is afgesproken in de Cao 2026. Daarnaast zijn verschillende vacatures nog niet of later ingevuld.
6. Overig	Eén of meerdere afwijkingen, kleiner dan € 50.000.

Financiële ontwikkelingen

We verantwoorden onze financiële cijfers op hoofdlijnen. Dat betekent dat we afwijkingen alleen toelichten wanneer ze € 50.000 of hoger zijn. De post "overig" gaat telkens over één of meerdere afwijkingen die kleiner zijn dan € 50.000.
Posten die politiek relevant zijn lichten we wel toe.

Bij de toelichting op het financiële resultaat nemen we **voordelen** op als een **positief bedrag** en **nadelen** als een **negatief bedrag**.
We ronden de bedragen af op € 1.000. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Actualisatie begroting 2026-2030					
1. Nabetaling Nazorg gesloten stortplaatsen	-700	0	0	0	0
2. Grondverkoop	160	0	0	0	0
3. Openbaar groen	-97	0	0	0	0
4. WVS onderhoud openbaar groen	0	-273	-273	-273	-273
5. Areaaluitbreiding onderhoud groen	0	-95	-95	-95	-95
6. Vrijval budget maaiwerkzaamheden	0	130	135	139	144
7. Maaien in eigen beheer	0	-130	-135	-139	-144
8. Evenementenbudget algemeen	0	-100	0	0	0
9. Missie en visie op Erfgoed	0	0	0	-80	0
10. Motie regentonnen	-20	0	0	0	0
11. Afval	-138	-85	-85	-85	-85
12. Kwijtscheldingen afval	0	183	183	183	183
13. Inzet voorziening afval	138	62	462	462	462
14. Afvalstoffenheffing	0	-231	-259	-286	-243
15. Subsidies duurzaamheid	-1.235	1.235	0	0	0
16. Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden	1.235	-1.235	0	0	0
17. CDOKE	169	0	0	0	0
18. Overig	156	133	128	104	99
Totaal wijzigingen	**-332**	**-406**	**61**	**-70**	**48**

Toelichting tekst

Onderwerp	Toelichting
1. Nabetaling Nazorg gesloten stortplaatsen	We betalen de naheffing Nazorg Gesloten Stortplaats Zevenbergen in één keer.
2. Grondverkoop	We verkochten een perceel grond.
3. Openbaar groen	Er zijn extra kosten door het stilleggen van de maaiwerkzaamheden, noodzakelijke juridische ondersteuning en aanvullende onderhoudswerkzaamheden voor het groen. De kosten voor bomenbeheer nemen sterk toe door klimaatverandering, veiligheidsmaatregelen en personeelsgebrek. Daarnaast leiden kap, herplantverplichtingen en de aanplant van ongeveer 250 nieuwe bomen in 2026 tot extra uitgaven.
4. WVS onderhoud openbaar groen	Er zijn hogere kosten voor groenonderhoud door een hogere contractindexering dan begroot, een hogere onderhoudsfrequentie volgens het Groenplan, areaaluitbreidingen (Juvenaat, Kloostervelden en de Streek fase 4) en stijgende arbeidskosten door de afname van gesubsidieerd personeel. Hoewel we onderzoeken of we het onderhoud anders kunnen organiseren, blijft de inzet van een sociale uitvoerder zoals de WVS belangrijk vanwege de maatschappelijke meerwaarde en wettelijke aanbestedingsverplichtingen. We verwachten dat de kosten verder zullen stijgen.
5. Areaaluitbreiding onderhoud groen	Zoals in de besluitvorming bij het Groenplan is afgesproken komen de volgende locaties bij het groenonderhoud: Plan Podium, Veldbloemenhof en het Fri-Jado terrein.
6. Vrijval budget maaiwerkzaamheden	Doordat we het intensief maaien vanaf 2027 in eigen beheer uitvoeren, valt het budget hiervoor vrij.
7. Maaien in eigen beheer	Voor het uitvoeren van het maaien in eigen beheer zijn twee formatieplaatsen nodig. De kosten worden gedekt door het budget voor uitbesteding maaien, wat nu vrijvalt.
8. Evenementenbudget algemeen	We nemen een evenementenbudget op voor algemene evenementen. Het overschot nemen we jaarlijks mee en vullen het budget weer aan tot € 100.000.
9. Missie en visie op Erfgoed	Een extern bureau stelt een visie op erfgoed op. Als deze visie is opgesteld volgt er een voorstel met daarin ook de financiële gevolgen om de visie uit te voeren.
10. Motie regentonnen	We stellen budget beschikbaar om de motie van de gemeenteraad uit te voeren.
11. Afval	De kosten voor het verwerken van afval stegen door hogere verwerkingstarieven en meer bijplaatsingen.
12. Kwijtscheldingen afval	Er wordt minder gebruik gemaakt van de kwijtscheldingsregeling bij afval.
13. Inzet voorziening afval	Het saldo van de hogere kosten verrekenen we met de voorziening afval. Meerjarig verrekenen we de hogere kosten met de afvalstoffenheffing.
14. Afvalstoffenheffing	Het saldo van de hogere kosten verrekenen we met de te ontvangen afvalstoffenheffing.
15. Subsidies duurzaamheid	De uitkering Capaciteit decentrale overheden klimaat en energiebeleid (CDOKE) die we ontvangen voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid nemen we via de reserve Nog uit te voeren werkzaamheden mee naar 2027.
16. Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden	De uitkering Capaciteit decentrale overheden klimaat en energiebeleid (CDOKE) die we ontvangen voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid nemen we via de reserve Nog uit te voeren werkzaamheden mee naar 2027.
17. CDOKE	We nemen de uitkering Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid op ter dekking van de hiervoor gemaakte kosten. Een deel van de opbrengst is al in de begroting opgenomen. Dit bedrag wordt verrekend in programma 1.
18. Overig	Eén of meerdere afwijkingen, kleiner dan € 50.000.